

steller
R. Vroonland

Leiden
23 februari 2023

Onderwerp
Uitvoering Handreiking particuliere opvang Oekraïners (POO)

Inhoudelijk

In het kader van de opvang van de vluchtelingen uit Oekraïne heeft de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid een Handreiking particuliere opvang Oekraïners (POO) gepubliceerd. In dit document is ook een passage gewijd aan de gevolgen voor particulieren ten aanzien van de lokale heffingen als zij als gastgezin Oekraïense vluchtelingen huisvesten. Onderstaand de betreffende passage uit deze handreiking.

“12. INVLOED OP UITKERINGEN EN TOESLAGEN

Het kan zijn als u een vluchteling uit Oekraïne (tijdelijk) in huis opneemt, dit dan van invloed is op uw eventuele uitkeringen, toeslagen of lokale heffingen. Hieronder is per uitkering, toeslag of heffing beschreven wat de gevolgen kunnen zijn.

Gemeentelijke en waterschapsbelastingen

De hoogte van enkele lokale heffingen die aan huishoudens worden opgelegd zijn gebaseerd op de omvang van huishoudens. Dit betreft bij gemeenten de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Bij de waterschappen betreft dit de zuiveringsheffing en de verontreinigingsheffing. *Uitgangspunt is dat gasthuishoudens geen negatieve gevolgen ondervinden op de te betalen lokale heffingen (eenpersoonshuishouden versus meerpersoonshuishouden) en op de kwijtschelding van lokale heffingen* (NB. Mijn cursief).

Bij de kwijtscheldingsregeling wordt in principe het inkomen van woningdelers in aanmerking genomen bij de beoordeling. Er moet nog goed worden bekeken hoe kan worden voorkomen dat het leefgeld of eventuele andere inkomsten van vluchtelingen uit Oekraïne gaat meetellen bij de kwijtschelding.

Toelichting

Voor de afvalstoffenheffing geldt dat een kleine 60% van de gemeenten onderscheid maakt tussen éénpersoons en meerpersoonshuishoudens. Het gemiddeld verschil tussen deze 2 typen huishoudens is gering circa 54 euro per jaar. De overige 40% van de gemeenten heffen op basis van de hoeveelheid afval (aantal zakken, ledigingen of kilo's).

Voor de rioolheffing geldt dat circa 11% van de gemeenten heft naar omvang huishouden: ook hier is het gemiddelde verschil gering: 18 euro per jaar. Daarnaast heft 10% van de gemeenten naar waterverbruik; daarbij geldt voor de eerste 250 kuub een vast bedrag; slechts in zeer uitzonderlijke gevallen zal het opvangen van vluchtelingen uit Oekraïne het gebruik boven deze grens brengen; praktisch kan dit worden verwaarloosd

Voor de zuiveringsheffing en de verontreinigingsheffing van de waterschappen geldt dat dit zogenoemde tijdvakbelastingen zijn. Dat wil zeggen dat op het moment dat een 1-persoonshuishouden een meerpersoonshuishouden wordt, de heffing in de daarop volgende maand al omhoog gaat en vice versa omlaag bij de omgekeerde beweging. Voor deze heffingen geldt dat elk huishouden met meer dan 1 persoon betaalt voor 3 vervuilingseenheden. Iemand betaalt of zuiveringsheffing of verontreinigingsheffing, maar nooit beiden. Het gemiddeld verschil tussen betalen als 1-persoonshuishouden en als meerpersoonshuishouden is 120 euro per jaar.

De verhoging van de heffing gaat geheel automatisch. Als een alleenstaande één of meer vluchtelingen uit Oekraïne in huis neemt en als gevolg hiervan een hogere belastingaanslag ontvangt, kan contact worden opgenomen met de gemeente of het waterschap.”

Besluitvorming BSGR ten aanzien van Handreiking POO

Inmiddels heeft de BSGR van diverse deelnemers de vraag voorgelegd gekregen hoe de BSGR hier mee om gaat. Daarnaast is vanuit niet deelnemende gemeenten uit het beheersgebied van Rijnland de vraag gesteld of de BSGR de handreiking POO ook voor de waterschapsheffingen uitvoert.

De voorliggende vraag is of de BSGR bij de uitvoering van de Handreiking POO een rol kan c.q. moet vervullen of dat de uitvoering daarvan door de individuele deelnemers ter hand moet worden genomen?

De BSGR kan in deze slechts een rol spelen indien alle deelnemers hierover eenzelfde standpunt innemen. In dat geval kan de BSGR op basis van een besluit op grond van artikel 63 Algemene wet inzake rijksbelastingen (de zgn. hardheidsclausule) uitvoering geven aan het verlenen van een vermindering van door de BSGR opgelegde belastingaanslagen omdat een particulier – als gastgezin- onderdak verleent aan (een) Oekraïense vluchteling(en). Dit besluit dient te worden genomen door het Dagelijks bestuur van de BSGR (op grond van artikel 19, lid 6 van de GR van de BSGR).

Daarbij kan worden gedacht aan eenpersoonshuishoudens die als gevolg van het huisvesten van vluchtelingen als meerpersoonshuishoudens worden aangeslagen (idem zuiveringsheffing). Idem voor de rioolheffing die hierop wordt gebaseerd of die is gebaseerd op afname van hoeveelheid water (als blijkt dat de afgenomen hoeveelheid water significant afwijkt van het normale waterverbruik van de betreffende belastingplichtige).

Aan de uitvoering van deze hardheidsclausule kan evenwel alleen middels het zgn. knijp-en-piepsysteem uitvoering worden gegeven. Belastingplichtigen zullen dit zelf moeten aankaarten bij de BSGR. De BSGR gaat bij de individuele aanslagoplegging te allen tijde uit van gegevens uit basisregistraties (Brp) of gegevens aangeleverd door een derde partij (waterleidingbedrijven). De BSGR is verplicht gebruik te maken van de gegevens uit basisregistraties en kan hiervan bij de individuele aanslagoplegging niet afwijken.

Mochten individuele deelnemers in deze een afwijkend standpunt innemen, dan is het aan alle individuele deelnemers afzonderlijk om te bezien op welke wijze zij tegemoet zouden willen komen aan het gestelde in de handreiking POO (bijv. middels subsidie). Daarin is voor de BSGR alsdan geen rol weggelegd.

Voor wat betreft het onderwerp kwijtschelding wordt nadrukkelijk aangegeven dat er nog goed moet worden bekeken hoe kan worden voorkomen dat het leefgeld of eventuele andere inkomsten van vluchtelingen uit Oekraïne gaat meetellen bij de kwijtschelding.

Financiële consequenties

Aangezien niet bekend is hoeveel particulieren als gastgezin binnen de grenzen van de deelnemers Oekraïense vluchtelingen huisvesten kan geen inschatting worden gemaakt van de belastingopbrengsten die de deelnemers aan de BSGR niet ontvangen indien zij uitvoering geven aan Handreiking POO voor wat betreft het onderdeel lokale heffingen.

Advies

Het Algemeen bestuur wordt gevraagd:

- Aan te geven of alle deelnemers aan de BSGR gehoor willen geven aan de handleiding POO voor wat betreft de lokale heffingen (uitgezonderd het onderwerp kwijtschelding);
 - Indien alle deelnemers aan de BSGR hiermee instemmen, de uitvoering hiervan middels een hardheidsclausule vorm te laten geven, waarbij de betreffende belastingplichtigen de toepassing van de hardheidsclausule zelf moeten inroepen;
 - Indien niet alle deelnemers aan de BSGR hiermee instemmen, de BSGR geen rol te laten spelen bij de uitvoering van de handleiding POO.
-

Besluit

Besloten conform advies	Ja
De voorzitter	
De secretaris	